

Hadamaden josiraw dantigɛkan, 1948

nebila

K'a d'a kan ko dine hɔrɔŋna ni tilennenɔa ni lafiya sintin ye hadamaden bɛɛ danbe dɔnni n'u josiraw danmakeɗneni ye,
K'a d'a kan ko hadamaden josiraw n'u kɔnni kɛra dannajuguya caman sababu ye minnu bɛ maaya ɗugun, ani ko hadamaden haju bɛɛ la gɛɛnman ye de ka diɗe kura dabali min den si tɛ bali k'a hakilila fɔ nink'a dannasira batu, min den bɛɛ tangalen bɛ bagabagali ni ɗani ma,
K'a d'a kan ko a tɛ ɗɛ fɔ hadamaden josiraw ka lakana sariyabatufanga de fe yaasa muruti kana kɛ mɔɔɔ ma jagoya ye tɔɗɔn ni degun kanma,
K'a d'a kan ko kanu jiidili ka kan ka kɔkɔrɔdon kabilaw ni ɗɔɔn ɛɛ,
K'a d'a kan ko Diɗe kabilatɔn y'a ɗaniya dantigɛ kokura, kabilaw Benkansɛben kɔnɔ, ko ale sirilen bɛ hadamaden josira bɛrɛw la, hadamaden danbe n'a kiime na, ɛɛ ni muso josiraw kɛɗeni na, ani ko a b'a ɛɛsire maaya ka taa ɗɛ, diɗɛnatigɛ ka nɔɔɔya hɔrɔŋna jiidilen kɔnɔ,
K'a d'a kan ko tɔndenjamana bɛɛ y'a kandi ko a bɛ fara Kabilatɔn kan ka hadamaden josiraw n'a ka hɔrɔŋna bɛrɛ lakana ani k'u waleyali diɗe bɛɛ kɔnɔ,
K'a d'a kan ko fɔɓɓen tɛ se ka tiime a ɗɛ ma ni ben ma kɛ josiraw ni hɔrɔŋna faamucogo kan,
Tɔn ɗɛjama y'a kanbɔ
Hadamaden josiraw dantigɛkan in ka kɛ diɗɛ fasoɗama n'a kabila bɛɛ kuntilenna ye, yaasa a ka basigi mɔɔɔ kelen-kelen bɛɛ hakili la, ani maaya labɛnbolo bɛɛ kɔnɔ, u k'u ɛɛsiri kalan ni ladamuni fɛ ka josira ni hɔrɔŋasira ninnu batuli jiidu, ka fɛrɛrɛ tige faso kɔnɔ n'a kɔn kan ka sira ninnu jateli n'u waleyali nɛmɛnɛmɛ tiime diɗɛ bɛɛ, tɔndenjamanaw yɛrɛ kɔnɔmɔɔɔw fɛ, ani u ka marajamanaw kɔnɔmɔɔɔw fɛ.

Sariyasen fɔɓɓo :

Hadamaden bæe danmakeɲenen bæ bange, danbe ni josira la. Hakili ni taasi b'u bæe la, wa u ka kan ka badenɲasira de waleya u ni ɲogon ce.

Sariyasan 2n :

Bæe ka kan josira ni hɔronɲasira dantigelen ninnu bæe la, wolomali fan si t'a la, janko siyawoloma, fari jɛya n'a fiɲa, cɛya ni musoya, kan, diine, politikisira ni miirisira jan o jan, fasowoloma ni serɛwoloma, sɔro ni bonda ni jɔyɔrowoloma fan o fan.

Wa mɔgo tɛ mine i boɔro ma, o dabolo mana ke fen o fen ye politiki ni sariya la ani diɲe kɔnɔ: o ka ke jamana wali dugukolo yeremahɔron ye, wali kalifafen, wali maralen, wali dankari bæ min ka setigiya la,

Sariyasan 3n :

Hadamaden bæe ka kan ni kisi ni tanga ni hɔroɲa ye.

Sariyasan 4n :

Mɔgo si tɛ ke jon ye, wali bolokɔnɔmɔgo. Jonɲa ni jonjago jan o jan kɔnnen don.

Sariyasan 5n :

Mɔgo si ni man kan ka ɲangata ; dannajuguya ɲangini wali danbelakari ɲagagini man kan ka da i kan.

Sariyasan 6n :

Mɔgo bæe ka kan ni jateli ye sariya fɛ yoro bæe.

Sariyasan 7n :

Bɛɛ ka kan sariya la, bɛɛ ka kan ni lakanani ye sariya fɛ. Bɛɛ ka kan ka kisi fisamanciyawalew ma minnu bɛ dankari kɛ Dantigɛkan in na, ani mɔgɔlapiniwale fɛn o fɛn bɛ na n’o jɔgɔn fisamanciya ye.

Sariyasen 8n :

Bɛɛ jo don k’i siri jamana sariyabolo jumanw na k’i josira bɛrɛw dankariwlew kɛlɛ, i josira minnu sɛmentiyalen bɛ jamana Sariyabaju fɛ.

Sariyasen 9n :

Bin man kan ka kɛ mɔgɔ si kan k’i minɛ, k’i datugu, wali k’i gɛn dugu la.

Sariyasen 10n :

Bɛɛ jo bɛ k’i fɛla da kɛnɛ kan kiirida tilennen bagabagabali kɔrɔ, a ka jo ni jalaki bɔ jɔgɔn na n’a ma kɛ ni mɔgɔlawoloma ye.

Sariyasen 11n :

1. Ko mana da mɔgɔ la, i tɛ minɛ sɔntigi ye fo kiiri k’i jalaki bange kɛnɛ kan i lapasalisira bɛɛ tiimɛnen kɔ.
2. Mɔgɔ te jangi k’a da kɛwale wali fili kan kɛwaati y’a sɔrɔ si tɛ jamana kɔnɔ wali jamanaw ni jɔgɔn cɛ min b’o jate ko jugu ye. Wa jangili fana te da i kan ka tɛmɛn min tun bɛ sen na kan ko jugu kɛtuma na.

Sariyasen 12n :

Bin tɛ se ka kɛ mɔgɔ kan ka don i gundo la, i ka dukɔnɔkɔw la, i siso kɔnɔ an’i ka gundɔsɛbɛnw na, wali ka dankari kɛ i tɔgɔ ni danbe la. Sariya ka kan ka bɛɛ tanga o binkanni ni dankari sugu ma.

Sariyasen 13n :

1. Bɛɛ ka kan ni taa-ninka-segin ye i fɛrɛ ma, ani i sigiyɔrɔ sugandili jamana kɔnɔ.
2. Mɔgɔ tɛ bali ka bɔ i ka jamana wali jamana wɛrɛ kono, ka tila ka segin i ka jamana kɔnɔ.

Sariyasen 14n :

1. Bɛɛ jo don ka bɔ mafinjɛya kɔrɔ ka taga i kun kalifa yɔrɔ wɛrɛ, wa o jamana wɛrɛ man kan k'i jɛ kalifayɔrɔ la.
2. I man kan n'o josira ye n'i nɔminɛkun ye ko jugu kɛli de ye jaati forobasariya la walima kɛwale minnu bɛ Kabilatɔn kuntilenna n'a daliluw sɔsɔ.

Sariyasen 15n :

1. Mɔgɔ bɛɛ ka kan ni kabilaya ye.
2. Bin tɛ kɛ mɔgɔ si kan k'i jɛ kabilaya la, wali k'i bali ka kabilaya falen.

Sariyasen 16n :

1. Cɛ ni muso si mana se furu ye, siyako t'o la, kabilako t'o la, diinɛko t'o la, u ka kan ni furu ni denbaya ye. U danma ka kan josira la furu dontuma n'a kuntagala kɔnɔ ani a sali kɛnɛ kan.
2. Furu tɛ se ka siri ni cɛ ni muso ma dijɛ n'a ye faasi.

Sariyasen 17n :

1. I kelen na o, jɛ kɔnɔ o, mɔgɔ bɛɛ ka kan ni tɔgɔlafɛntigiya ye.
2. Bin tɛ se ka kɛ mɔgɔ kan k'i tɔgɔlafɛn minɛ i la.

Sariyasen 18n :

Bɛɛ b'i yɛɛɛ ye miirisira ni taasi ni diineko la; o jo b'i yamaruya ka diine n'i dannako falen, ani k'u waleya i kelen na wali i n'i jɛnɔɔɔnɔw, kɛnɛ kan wali dunduguma na, kalan ni matarafali ni batu sen fɛ.

Sariyasen 19n :

Bɛɛ sago bɛ i miiriya la, ani i kakilila jirali; o la i tɛ bagabaga k'a da i miiriya kan, wa i jo bɛ ka miiriya ni kibaruyaw jini ani k'u gansi fo jamana fo jamana, jɛnsɛnnifɛɛɛ sugu bɛɛ la.

Sariyasen 20n :

1. Bɛɛ sago bɛ ka jɛ dilan, ka jɔɔɔɔnɔw kɛ.
2. Mɔɔɔ tɛ jagoya ka don jɛ la.

Sariyasen 21n :

1. Bɛɛ ka kan in jɔɔɔɔ ye i faso kɔɔɔw jɛkun na, i yɛɛkun wali i dungɔlamɔɔɔ sugandilen fɛ.
2. Bɛɛ ka kan ni jɔɔɔɔ ye, jɛnawoloma t'a la, i ka jamana forobabaaraw la.
3. Jamana dungɔ de ye forobafanga daga; a dungɔ ka kan ka jira kalada jɛlenw sen fɛ, bɛɛ ka kan forobakalada minnu na, gundo la wali o jɔɔɔɔna siraw la minnu bɛ sagolasugandili tiime.

Sariyasen 22n :

Bɛɛ ye maaya den ye minkɛ, bɛɛ ka kan ni jɛsuma ye maaya kɔɔɔ ; jamana ka magan ni jamanaw ɛɛ jɔɔɔɔndɛmɛn ka kan ka kɛ sababu ye, jamana sariya n'a seko hukumu kɔɔɔ, ka bɛɛ josira tiime sɔɔɔ ni dijɛnatigɛ ni faamuya siratigɛ la, danbe ni mɔɔɔ bɛɛɛya yiriwali tɛ taa o minnu kɔ.

Sariyasen 23n :

1. Mɔɔɔ bɛɛ ka kan ni baara ye, baaracogo numan in baara nafaman; bɛɛ ka kan ka tanga baarantana ma.
2. Baaraw mana keɲɛ, saraw ka kan ka keɲɛ ; mɔɔɔ ma bo mɔɔɔ la, bɛɛ ka kan o la.
3. Mɔɔɔ o mɔɔɔ n'i be baara la, i ka kan ni sara sebe ye min be i n'i ka denbaya sutura hadamadeɲa na, ani maaya lakanasira to fen o fen n'a kun be.
4. Bɛɛ jo be ka mɔɔɔ weɛw fara i kan ka kaaratɔnw dilan, wali ka don baaratɔnw na, yaasa k'i nafasiraw makara.

Sariyasen 24n:

Bɛɛ ka kan i lafiɲɛ ni ɲɛnaje ye, ani baarawaati dannen hake la, ani waati ni waati seɛennabo min te sara la.

Sariyasen 25n :

1. Mɔɔɔ bɛɛ ka kan ni soɔɔ ye diɲɛnatige la min be kenɛya ni heɛɛ sabati i n'i ka denbaya ye, i ko balo, feɛɛbo, siso, furakeli, ani maaya demensira gelɛnw; i ka kan ni demɛn ye baarantana ni bana ni deɛɛ ni firiya ni koɔ koɔ, o n'a ɲogonna baanmako mana ke sababu ye k'i ka diɲɛnatige soɔsiraw tiɲɛ.
2. Bange ni deɲa ka kan ni demɛn ni ladonni keɛnkeɛnɛnɛn ye. Den o den, a keɛra furu den ye o, a ma ke furu den ye o, bɛɛ ka kan lakanacogo kelen na maaya koɔɔ.

Sariyasen 26n :

1. Mɔɔɔ bɛɛ ka kan ni kalan ye. Sara man kan ka bo kalan na, kalanbaju kɔni na fiyew. Kalanbaju ye bɛɛ ma wajibi ye. Feɛɛkalan ni baarakalan ka kan ka forobaya; kalandakunba ka kan ka labila bɛɛ ye, fisamanciya t'a la, mɔɔɔ o mɔɔɔ n'i y'a sarati dafa.

2. Ladamuni ka kan ka nesin mogo berɛya yiriwali ma, hadamaden josiraw matarafali ni hɔrɔɔna bajuw sinsinni . A ka kan ka faamuya ni sabali ni teriya ɔɔɔya kabilaw ni sibolow ni diinekulu beɛ ni ɔɔɔɔn cɛ, ani ka Diɔɔ kabilatɔn ka lafiya basigiwalew yiriwa.
3. Bangebaw fɔɔ de sago be u denw ladamucogo sugandili la.

Sariyasen 27n :

1. A be beɛ sago la k'i nindon jama ka faamuyasiraw la, ka bo masiriw nunma, k'i nindon donniya yiriwawalew la ani ka bo a heɛɛ nunma.
2. Beɛ tɔɔ n'i ka nafa ka kan ka lakana i ka donko ni sebenko ni masiriko baara kelenw na.

Sariyasen 28n :

Beɛ jo be k'a nini laben ka ke maaya la ani jamanaw cɛ la, min b'a to josira ni hɔrɔɔna baju minnu dantigelen file Dantigekan in kɔnɔ, olu ka sira sɔɔ a ɔɔ ma.

Sariyasen 29n :

1. I ka hadamadenɔna yiriwali sirilen be maaya jekulu min na, o ka ci b'i kan.
2. Dan si te josira taama ni hɔrɔɔna tɔnɔbo la, fo sariya ka dan sigilen minnu kun ye ka tow josiraw ni hɔrɔɔnasiraw gasi sigi, ani tilennenɔna ni basigi ni jama ka heɛɛ tee taga wajibi minnu ko sariyafanga kɔnɔ ka olu tiime.
3. O jow ni hɔrɔɔnasira ninnu te boli cogo si la min be Kabilatɔn kuntilennaw n'a daliluw kota.

Sariyasen 30n :

Joyɔɔ fɛn o fɛn dantigelen ye nin Dantigekan in kɔnɔ, Fanga wali jekulu wali mogo kelen sijo te k'o mine yamaruya ye ka sira taama, wali ka waleke, min kun ye hadamaden josira ni hɔrɔɔnasira jiralen ninnu tijɛni ye.